Jakoubek z Vřesovic

(* cca 1390 - † 1461)

Moravský šlechtic, husitský vojevůdce, diplomat a příslušník rodu Pánů z Vřesovic

Datum a místo narození tohoto moravského rytíře husitské éry, který pro svou malou postavu dostal přízvisko Jakoubek, neznáme. Víme jen, že již na počátku husitských válek se přidal k táboritům. Jelikož byl Jakoubek z Vřesovic zchudlým šlechticem, který přišel do Čech na sklonku vlády krále Václava IV., není vyloučeno, že se znal s Janem Žižkou z Trocnova ještě před rokem 1419. Během prvních válečných let se Jakoubek z Vřesovic ukázal nejen jako zdatný a statečný husitský velitel, ale projevil i velkou věrnost husitskému programu zakotvenému ve čtyřech artikulech pražských. Ještě před Žižkovou smrtí roku 1424 patřil k předním táborským hejtmanům.

Roku 1426 se Jakoubek z Vřesovic stal hejtmanem v Bílině. Díky tomu, že stál v čele důležitého kraje na pomezí neklidné zemské hranice mezi Českým královstvím a k husitům nepřátelsky naladěným Saskem, stal se zanedlouho vůdčí postavou městského husitského svazu v severozápadních Čechách. Účastnil se i památné bitvy u Ústí nad Labem, kde husitům prokázal platné služby. Hejtmanský úřad v Bílině i město samotné udržel Jakoubek z Vřesovic celých deset let. Tím se stal jedním z předních mužů husitských Čech, se kterým bylo nutné počítat, a tak jej nalézáme roku 1432 i v Chebu, kde byl svědkem prvního jednání církve a husitů, které vyvrcholilo přelomovým soudcem chebským, který otevíral husitům dveře na církevní koncil v Basileji. Na jeho základě měl být kritériem pro posouzení správnosti husitských požadavků boží zákon obsažený v bibli, jednání Kristovo, apoštolů a prvotní církve.

Jako osvědčený válečník neomezil Jakoubek z Vřesovic své působení pouze na země Koruny české, ale během známých husitských rejs podnikl výpravy také do Saska a Bavorska. Pád polních vojsk neprožil na vlastní kůži, neboť obléhal hrad Kostomlaty. Po bitvě u Lipan r. 1434 hledal jako někteří jiní, válkou ošlehaní hejtmani cestu k zabezpečení získaných výhod. Když byl roku 1436 přijat císař a král Zikmund Lucemburský na český trůn, Jakoubek z Vřesovic neváhal a uznal ryšavého Lucemburka za krále a dokonce mu nabídl své služby. Za to od krále obdržel ještě téhož roku panství teplického kláštera, Ploskovice nebo Toužim. Po Zikmundově smrti sloužil Jakoubek z Vřesovic i jeho zeti a

nástupci na českém trůnu Albrechtovi II. Habsburskému, a to nejen jako vojenský velitel, ale také i jako diplomat. Král Albrecht jej proto jmenoval hejtmanem žateckého a litoměřického kraje.

Po smrti krále Albrechta roku 1439 stranil Jakoubek z Vřesovic Habsburkům a podporoval dědické nároky králova pohrobka Ladislava. Po roce 1448, kdy Jiří z Poděbrad dobyl Prahu a stal se zemským správcem, nacházíme Jakoubka jako věrného Poděbradova spojence. I to mu později pomohlo dále hromadit a rozšiřovat majetek, který se stal v dalších desetiletích základem rodové moci pánů z Vřesovic, jejichž panství se rozkládalo v severozápadních Čechách. Dočkal se i toho, když si Jiří z Poděbrad nasadil roku 1458 královskou korunu. Další zprávy o něm však mizí a někdy na začátku 60. let 15. století umírá.

Jakoubek z Vřesovic byl pro někoho odvážným husitským válečníkem, pro druhé zase nestálým spojencem a kariéristou. Buď jak buď, významnou osobou však bezesporu byl.